OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

LAUSUNTO

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
Neuvotteleva virkamies Kari Hämäläinen

19.10.2026

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 203/2026 vp)

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikko-asiassa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä. Samalla nykyinen Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettu laki (291/1971) ehdotetaan kumottavaksi. Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n toiminimi muutettaisiin Finnfund Oy:ksi.

Nykyisellään Finnfund on ollut Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n aputoiminimi. Samalla tehtäisiin nimenmuutoksesta johtuvat tekniset muutokset tuloverolakiin (1535/1992), kirjanpitolakiin (1336/1997) ja maksulaitoslakiin (297/2010). Esityksen mukaan Finnfund Oy muodostaisi konsernin, jäljempänä Finnfund-konserni, ja laissa säädettäisiin konsernin tarkoituksesta ja rakenteesta. Konsernilla olisi liiketaloudellista toimintaa harjoittava emoyhtiö Finnfund Oy sekä julkisia hallintotehtäviä hoitava tytäryhtiö. Tiettyjen yksityissektorin valtionavustusten myöntäminen ja hallinnointi siirrettäisiin lailla ulkoministeriöstä Finnfund Oy:n tytäryhtiölle.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin myös emoyhtiön tehtävistä, valtion rahoituksesta emoyhtiölle, valtion tappiotakuusitoumuksesta, tietojenvaihdosta, emoyhtiötä koskevista taloudellisista periaatteista, sekä muusta emoyhtiöön sovellettavasta lainsäädännöstä. Lisäksi laissa säädettäisiin ristisubvention kiellosta, jolla tarkoitetaan kieltoa käyttää yhden toiminnan varoja, etuja tai taloudellisesti merkityksellistä tietoa toisen toiminnan tukemiseen. Esityksen mukaan ehdotetun lain myötä Finnfund-konsernilla olisi paremmat mahdollisuudet toimia tehokkaasti kehittyvien maiden yksityissektoria rahoittavana valtion kehitysrahoittajana.

Esityksen tavoitteena on uudistaa Finnfund-lainsäädäntö perustuslain vaatimusten mukaiseksi, parantaa toiminnan vaikuttavuutta, vahvistaa yksityisen sektorin roolia Suomen kehitysyhteistyössä, vahvistaa yritysrahoituspalveluita sekä edesauttaa kehitysvaikutusten saavuttamista kehittyvissä maissa.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Meritullinkatu 10 00170 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Oikeusministeriö on aiemmin antanut lausunnon hanketta koskevasta arviomuistiosta (5.3.2024, VN/179/2024-OM-28) ja esitysluonnoksesta (27.6.2026, VN/179/2024-OM-44).

Oikeusministeriö lausuu kunnioittavasti seuraavan.

1. Yleistä

Esityksessä pyydetään perustuslakivaliokunnan lausuntoa erityisesti 1. lakiehdotuksen perustuslain 124 §:ään liittyvän kysymyksenasettelun vuoksi. Esityksen (s. 4) mukaan taustalla on tarve saattaa vanhentunut lainsäädäntö sekä käytännöt vastaamaan perustuslain edellytyksiä. Finnfundiakin sääntelevä Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettu laki on säädetty 1970-luvulla, eikä lakia ole muutettu vuoden 2005 jälkeen. Finnfund rahoittaa kehittyvien maiden yksityissektoria. Rahoitusliiketoiminnan lisäksi Finnfund on vuodesta 2006 alkaen toteuttanut tiettyjä Finnpartnership-liikekumppanuusohjelmaan liittyviä tehtäviä, jotka ulkoministeriö on ulkoistanut toimeksiantosopimuksella Finnfundille. Tehtäviä on ulkoistettu valtionhallinnon henkilötyövuosien ja ulkoministeriön toimintamenomäärärahojen vähyyteen liittyvien haasteiden vuoksi. Ulkoistettuihin tehtäviin on sisältynyt myös julkisia hallintotehtäviä, joiden siirrosta tulee perustuslain 124 §:n mukaan säätää lailla.

Esitys sisältää verrattain pitkät säätämisjärjestysperustelut perustuslain 124 §:n näkökulmasta ja esityksen toteuttamisvaihtoehtojen arviointia koskevassa jaksossa on arvioitu useita eri toteuttamisvaihtoehtoja tehtävien järjestämiseksi. Esityksessä päädytään ehdottamaan konsernirakennetta, jossa julkiset hallintotehtävät keskitettäisiin Finnfund Oy:n tytäryhtiöön emoyhtiön keskittyessä liiketaloudelliseen toimintaan. Oikeusministeriö pitää myönteisenä, että ehdotettua sääntelyä on jatkovalmistelussa selkiytetty lausuntokierroksella esitetystä sääntelystä. Oikeusministeriön mielestä valittuun toteutusvaihtoehtoon liittyy kuitenkin eräitä oikeudellisia haasteita, joita oikeusministeriö on nostanut esille myös aiemmin antamissaan lausunnoissa.

Oikeusministeriö kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esityksessä ehdotettaviin tiedon saantia ja tiedon luovutusta sekä henkilötietojen käsittelyä koskeviin säännöksiin vaikuttaisi vielä liittyvän tarvetta erinäisille säädösteknisille tarkennuksille, joita ei kuitenkaan ole aiheellista enemmälti käsitellä tässä lausunnossa.

2. Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle ja tarkoituksenmukaisuusvaatimus (PL 124 §)

Esityksessä on päädytty ratkaisuun, jossa tehtäviä yksityistetään perustamalla niitä varten emoyhtiön Finnfund Oy:n alle tytäryhtiö. Emoyhtiöllä ei olisi julkisia hallintotehtäviä. Tytäryhtiön perustamista julkisten hallintotehtävien hoitamista varten perustellaan esityksessä muun ohella sillä, että näin emoyhtiön liiketoimintaan liittyvät tehtävät ja julkiset hallintotehtävät voidaan erottaa paremmin toisistaan. Esityksessä on arvioitu, että tytäryhtiölle ehdotetuista tehtävistä valtionavustusten hallinnointi ja myöntäminen (1. lakiehdotus 15 § 1 mom ja 19 § 1 mom), sekä valtionavustusten valvontavastuu (1. lakiehdotus 28 §) olisivat julkisia hallintotehtäviä. Perustuslain 124 §:ssä säädetään niistä edellytyksistä, joilla julkinen hallintotehtävä voidaan antaa yksityiselle.

Perustuslain 124 §:n yhtenä edellytyksenä sille, että julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle, on se, että tämän tulee olla tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Perustuslakivaliokunta on painottanut, että tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täyttyminen jää tapauskohtaisesti

arvioitavaksi (PeVL 26/2017 vp, s. 49 ja siinä viitatut lausunnot, ks. myös HE 1/1998 vp, s. 179/II). Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisiksi luonnehdittavien tarpeiden lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II, PeVL 8/2014 vp, s. 3/II, PeVL 16/2016 vp, s. 3).

Esityksen säätämisjärjestysperusteluissa (s. 112) on todettu, ettei tehtävien hoitaminen ulkoministeriössä ole tarkoituksenmukaisin vaihtoehto tehtävien asianmukaisen hoidon näkökulmasta, vaan tehtävien siirtämistä Finnfundille voidaan pitää tarkoituksenmukaisempana toteuttamistapana erityisesti Finnfundin erityisosaamisen, resurssien riittävyyden, toiminnan tehokkuuden ja joustavuuden, yhteisöjen tarpeen sekä kasvaneen palvelutarpeen vuoksi.

Oikeusministeriö on aiemmin hankkeesta antamissaan lausunnoissa pitänyt ehdotetun kaltaista julkisen hallinnon järjestämistapaa varsin poikkeuksellisena. Ehdotetussa mallissa tytäryhtiö organisoitaisiin ikään kuin eräänlaiseksi kvasiviranomaiseksi perustamalla se yksinomaan julkisten hallintotehtävien hoitamista varten (vs. tiettyjä tehtäviä annetaan yhtiölle).

Esityksessä (s. 45) on arvioitu niin sanottua ”yhden yhtiön mallia”, jossa Finnfundin sijoitustoimintaa ja julkisia hallintotehtäviä hoidettaisiin saman yhtiön sisällä. Yhden yhtiön mallia pidettiin kuitenkin haastavana Finnfundin hoitamien valtionavustuksiin liittyvien tehtävien ollessa julkisia hallintotehtäviä. Lisäksi epäselvyys hallinnon yleislakien ja rikosoikeudellisen virkavastuun soveltamisesta eri toimintoihin aiheuttaisi oikeudellista epäselvyyttä käytännön työssä. Myös kilpailuneutraliteetin ja ristisubvention estämisen kannalta yhden yhtiön malli on ongelmallinen. Liiketaloudellista toimintaa harjoittava puoli toimisi kilpailullisesti markkinoilla kilpailulain 30 d §:n mukaisesti ja sille tulisi erottaa oma tase, mistä voisi muodostua haasteita.

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan perustuslain 124 §:n kontekstissa on jo lähtökohtana, että yksityisen toimijan on tunnistettava ja erotettava käytännön työssään julkisen hallintotehtävän hoitaminen ja muu toiminta. Myös ehdotetussa mallissa tytäryhtiölle jäisi osittain muutakin toimintaa kuin julkisten hallintotehtävien hoitamista (15 § 2 mom), joten tällaista erottelua on tytäryhtiön toiminnassa joka tapauksessa tehtävä. Ehdotus vaikuttaisi siten ainakin osin vesittävän sääntelyn perusratkaisun tavoitteen julkisten ja yksityisten tehtävien erottamisesta. Mikäli julkisten hallintotehtävien hoitaminen Finnfundista käsin taas ei vaikuttaisi esimerkiksi risteävien intressien vuoksi asianmukaiselta, lähtökohdaksi tulisi pikemminkin asettaa tehtävien siirtäminen takaisin viranomaiselle (peruuttaa tehtävien siirto muulle kuin viranomaiselle).

Oikeusministeriö toteaa, että esityksessä ehdotetaan varsin monimutkaista sääntelyjärjestelmää, jotta julkisten hallintotehtävien asianmukainen hoitaminen voitaisiin varmistaa ehdotetussa konsernirakenteessa. Emoyhtiöllä on lähtökohtaisesti omistukseensa perustuva määräysvalta tytäryhtiössä, mutta ulkoministeriö kuitenkin ohjaa tytäryhtiön julkisten hallintotehtävien hoitamista ja sille osoitettujen julkisten varojen käyttöä (8 § 3 mom). Julkiset hallintotehtävät annettaisiin tytäryhtiölle lailla, mutta toisaalta palvelusopimuksella määritettäisiin tehtävien hoitamiseen liittyvät ehdot (15 ja 19 §:t). Lakiehdotuksen 24 §:ssä vielä korostetaan ulkoministeriön roolia tytäryhtiön ohjauksessa ja valvonnassa. Tytäryhtiön hallituksesta kuitenkin kolmasosa voisi muodostua emoyhtiön toimitusjohtajasta, hallituksen jäsenistä tai työntekijöistä (18 §).

Oikeusministeriön mielestä kokonaisuudessaan tytäryhtiön hallintomalli vaikuttaisi muodostuvan erittäin monimutkaiseksi ja erityisesti emoyhtiön rooli suhteessa tytäryhtiöön jäisi varsin epäselväksi. Tässä mielessä herää kysymys myös siitä, missä määrin

järjestelyllä olisi lopulta saavutettavissa niitä synergiaetuja konsernin yhtiöiden välillä, joilla yksityistämismallia myös perustellaan (s. 44–45). Perustuslakivaliokunta on esimerkiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandia ja Business Finland -nimistä osakeyhtiötä koskevaa esitystä (HE 267/2022 vp) arvioidessaan kiinnittänyt huomiota viranomaisen tehtäviä yksityistettäessä tehtävien järjestämisen tapaan ja selkeyteen (PeVL 93/2022 vp).

Yksi esityksessä (s. 112) esitetty perustelu yksityistämiselle on se, ettei ulkoministeriössä ole riittävästi henkilöstöä tehtävien hoitamiselle, eikä tehtäväkokonaisuuden hoitaminen myöskään määrärahamomenttien välisiin siirtoihin perustuen olisi tarkoituksenmukaista. Esityksen (s. 43) mukaan ulkoministeriön henkilöstörakenne, virkakierto ja yritysrahoitussektorikohtaisen osaamisen puute muodostavat käytännön esteitä tehtävien tehokkaalle hoitamiselle edes osittain ministeriön sisällä. Samaan aikaan esityksessä (s. 49) todetaan ehdotetun yksityistämisen maksavan noin 500 000 euroa enemmän vuosittain suhteessa siihen, että tehtävät hoidettaisiin ulkoministeriössä.

Oikeusministeriö pitää tällaisia perusteluja jossain määrin erikoisina. Ulkoministeriön henkilöstöpolitiikka ei voi muodostua esteeksi sille, ettei viranomainen suoriudu laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisesta. Oikeusministeriö huomauttaa, että edelleen valtionavustuksiin liittyvät merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävät tehtävät (ks. seuraava osio) jäisivät ulkoministeriöön, joiden hoitamisesta ulkoministeriön on kuitenkin asianmukaisesti suoriuduttava. Lisäksi ulkoministeriön on valvottava tytäryhtiön julkisten hallintotehtävien hoitamista. Oikeusministeriö toteaa, että sen käsityksen mukaan erityisosaaminen, johon esityksessä on viitattu ja jolla tehtävien delegointia myös perustellaan, on Finnfundissa, eikä tytäryhtiössä. Tässä mielessä esityksessä pidetään itsestäänselvyytenä sitä, että kyseiset henkilöt myös siirtyisivät jatkossa tytäryhtiön palvelukseen.

Oikeusministeriö toteaa, että esityksessä on sinänsä arvioitu varsin monipuolisesti eri yksityistämismalleja, mutta esityksen perustelut valitun julkisten hallintotehtävien organisointitavan osalta eivät näyttäydy kaikilta osin vakuuttavina. Ehdotetun kaltainen organisointitapa ei myöskään edusta tavoiteltavaa julkisten tehtävien hoitamisen kehityssuuntaa.

3. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältävät tehtävät (PL 124 §)

Perustuslain 124 §:n mukaan merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle. Perustuslakiuudistuksen esitöiden mukaan merkittävänä julkisen vallan käyttämisenä on pidettävä esimerkiksi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta käyttää voimakeinoja tai puuttua muuten merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. myös PeVL 28/2001 vp, s. 5–6). Esitöissä ei arvioida hallinnollisten seuraamusten antamista merkittävän julkisen vallan käytön kannalta. Valiokunta on kuitenkin katsonut, että hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä (PeVL 32/2005 vp, s. 2/II, PeVL 55/2005 vp, s. 2/I, ks. myös kurinpitorangaistuksen määräämisen ja uhkasakon osalta PeVL 18/2007 vp, s. 7/I, perintä PeVL 45/2006 vp, s. 2/II).

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt erityisesti hallinnollisten sanktioiden, kuten seuraamusmaksun määräämistä merkittävänä julkisen vallan käyttönä (esim. PeVL 57/2010 vp, s. 5). Vastaavasti myös takaisinperintää on vakiintuneesti pidetty merkittävänä julkisen vallan käyttönä (esim. PeVL 18/2021 vp, kappale 4). Sen sijaan muiden hallinnollisten seuraamusten osalta rajanveto on oikeusministeriön käsityksen mukaan tapauskohtaisempaa. Perustuslakivaliokunta on käytännössään katsonut, että kotirauhan piiriin kohdistuvat tarkastusvaltuudet merkitsevät oikeutta puuttua

merkittävällä tavalla perustuslaissa jokaiselle turvattuun kotirauhan suojaan eikä tällaista valtuutta voida näin ollen antaa yksityiselle tavallisella lailla (esim. PeVL 44/2016 vp, s. 5 ja siinä viitatut). Valtionavustuslain 17 §:n 3 momentin mukaan taas tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Esityksessä (s. 94) on päädytty arvioon siitä, valtionavustuslain (688/2001) mukainen valtionavustuksen maksatuksen keskeyttäminen (19 §), avustuksen velvoittava takaisinperintä (21 §), avustuksen harkinnanvarainen takaisinperintä (22 §), tarkastuksen suorittaminen (16 §) tai muu valtionavustuslain mukainen turvaamistoimenpide ovat tehtäviä, jotka sisältävät merkittävää julkisen vallan käyttöä, ja niitä ei siksi delegoitaisi yksityiselle. Ulkoministeriö tekisi jatkossakin mahdolliset valtionavustusten ja valtiontuen maksatuksenkeskeytys- ja takaisinperintäpäätökset. Laissa säädettäisiin myös, että ulkoministeriö tekisi valtionavustuksen saajia koskevat tarkastuspäätökset.

Oikeusministeriöllä ei ole sinänsä huomauttamista valittuun sääntelyvaihtoehtoon, että edellä mainitut tehtävät jätettäisiin ulkoministeriön hoidettavaksi. Myöskään perustuslakivaliokunnalla ei ole ollut huomauttamista Business Finlandia koskevassa esityksessä (HE 158/2017 vp) ehdotettuun ratkaisuun, jonka mukaan viranomainen päättää valtiontuen takaisinperinnästä, maksatuksen keskeytyksestä, maksatuksen lopettamisesta sekä tuen saajiin kohdistuvista tarkastuksista (PeVL 50/2017 vp, s. 4).

Oikeusministeriö huomauttaa kuitenkin, että esityksen analyysi merkittävän julkisen vallan käytön sisältymisestä yllä mainittuihin tehtäviin on varsin suppeaa, ja tältä osin johtopäätökset vaikuttavat turhankin suoraviivaisilta. Merkittävästä julkisen vallan käytön arvioinnista erillinen kysymys taas on se, minkä tehtäväkokonaisuuksien säilyttäminen viranomaisella on muutoinkin tarkoituksenmukaista.

4. Muita huomioita erityisesti PL 124 §:n näkökulmasta

Ensimmäisen lakiehdotuksen 8 §:n 3 momentin mukaan emoyhtiö omistaa 13 §:ssä tarkoitetun julkisia hallintotehtäviä harjoittavan tytäryhtiön, jonka julkisten hallintotehtävien hoitamista ja sille osoitettujen julkisten varojen käyttöä ulkoministeriö ohjaa. Emoyhtiön toiminta ei saa vaarantaa julkisen hallintotehtävän hoitamista. Emoyhtiö voi tytäryhtiön lisäksi omistaa muitakin yhtiöitä. Emoyhtiö vastaa täysimääräisesti näiden yhtiöiden ohjauksesta.

Säännöskohtaisten perustelujen (s. 69–70) mukaan momentin viimeisellä virkkeellä viitattaisiin näihin muihin yhtiöihin, mutta ei julkista hallintotehtävää hoitavaan tytäryhtiöön. Oikeusministeriö toteaa, että tällainen rajaus ei kuitenkaan käy säännöksen sanamuodosta ilmi, vaan säännöksestä voi saada käsityksen, että emoyhtiön ohjaus ulottuu vastaavalla tavalla myös julkista hallintotehtävää hoitavaan tytäryhtiöön, vaikka ehdotetun lain muissa pykälissä ohjaus on annettu lähinnä ulkoministeriön tehtäväksi.

Lakiehdotuksen 15 §:n 1 momentin mukaan tytäryhtiön tehtävänä on 19 §:ssä säädetyllä tavalla myöntää ja hallinnoida kehittyvien maiden yksityisen sektorin kehitystä edistäviä valtionavustuksia. Palvelusopimuksella määritetään tehtävien hoitamiseen liittyvät ehdot.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa yksityiselle vain lailla tai lain nojalla. Lakiehdotuksen 15 §:n säännöskohtaisten perustelujen (s. 76–78) mukaan valtionavustusten myöntämistä ja hallinnointia koskevat tehtävät siirrettäisiin suoraan lain 19 §:ssä tytäryhtiölle, ja palvelusopimuksella määriteltäisiin niiden osalta vain tehtävien hoitamisen yksityiskohdat, joilla tarkemmin ohjattaisiin tytäryhtiön julkisen

hallintotehtävän hoitamista. Palvelusopimus olisi hallintolain (434/2003) 3 §:n mukainen hallintosopimus, jossa viranomainen sopii julkisen hallintotehtävän hoitamisesta. Oikeusministeriön mielestä 15 §:n 1 momentin säännös vaikuttaisi lopulta jättävän kuitenkin hieman epäselväksi sen, että annetaanko tehtävät lailla vai lain nojalla tytäryhtiölle etenkin, koska säännös tehtävien hoitamiseen liittyvistä ehdoista on kovin yleispiirteinen. Tässä mielessä voisi olla aiheellista täsmentää säännöstä siten, että siitä kävisi ehdotettua selkeämmin ilmi, minkälaisista ehdoista on kyse.

Lakiehdotuksen 28 §:ssä säädettäisiin tytäryhtiön valvontavastuusta. Pykälän mukaan tytäryhtiön tulee valvoa valtionavustuksen käyttöä hankkimalla valtionavustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja. Säännöskohtaisissa perusteluissa viitataan tältä osin muun ohella valtionavustuslain 15 §:n sääntelyyn, johon itse säännöksessä ei kuitenkaan viitata. Oikeusministeriön mielestä 28 §:n säännös on hyvin yleispiirteinen, ja sen täsmentäminen voisi olla aiheellista julkisen hallintotehtävän tehtävän delegoinnin, mutta tytäryhtiön mahdollisten valvontatoimivaltuuksienkin näkökulmasta. Tosin säännös vaikuttaisi vastaavan pitkälti mainittua valtionavustuslain 15 §:ää, joka sekin on yleispiirteinen.

5. Rikosoikeudellinen virkavastuu

Lakiehdotuksen 22 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettävän rikosoikeudellisen virkavastuun soveltumisesta tytäryhtiön toimitusjohtajaan, tämän sijaiseen, muuhun tytäryhtiön palveluksessa olevaan henkilöön ja tytäryhtiön hallituksen jäseneen tai varajäseneen tämän suorittaessaan tässä laissa säädettyjä julkisia hallintotehtäviä tai osallistuessaan 20 §:ssä tarkoitettuun päätöksentekoon. Säännös vaikuttaisi kuitenkin olevan ristiriidassa perustelujen kanssa, sillä säännöskohtaisten perustelujen (s. 89) mukaan pykälässä viitattaisiin myös lain 19 §:ään.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen edellyttää muun muassa, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja että asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla. (esim. PeVL 26/2017 vp, s. 55 ja siinä viitatut) Virkavastuun tulee myös kattaa kokonaisuudessaan se julkinen hallintotehtävä, joka perustuslain 124 §:n nojalla muulle kuin viranomaiselle annetaan, eikä virkavastuun rajaaminen pelkästään julkisen hallintotehtävän julkisen vallan käyttöä koskevaan osaan siten ole hyväksyttävää (ks. esim. PeVL 8/2014 vp, s. 5).

Lakiehdotuksen 22 §:n säännöskohtaisista perusteluista saa sen käsityksen, että ehdotetun lain 19 ja 20 §:ssä olisi tyhjentävästi säädetty tytäryhtiön julkisista hallintotehtävistä. Oikeusministeriö toteaa, että ottaen huomioon myös lakiehdotuksen muu tytäryhtiötä koskeva sääntely (esim. 28 § tytäryhtiön valvontavastuusta), sääntelyssä tulisi varmistua rikosoikeudellisen virkavastuusääntelyn riittävästä kattavuudesta julkisten hallintotehtävien hoitamisen näkökulmasta. Mainitun 28 §:n perusteluissa viitataan kyseessä olevan julkinen hallintotehtävä (s. 98). Sen sijaan 22 §:n perusteluista virkavastuun ulottuminen muun ohella kyseiseen tehtävään ei käy vastaavalla tavalla ilmi. Voidaan myös kysyä, ilmeneekö ehdotetun 22 §:n 1 momentin sanamuodosta riittävän selvästi rikosoikeudellisen virkavastuun ulottuminen myös ehdotetun 20 §:n 2 momentissa viitatun tytäryhtiön hallituksen valtuuttaman muun elimen jäseniin tai 20 §:n 3 momentissa tarkoitettuun esittelijään.

Oikeusministeriön mielestä rikosoikeudellisen virkavastuun alaa ja sen soveltumista olisi tarpeen selkiyttää lain tai ainakin perustelujen tasolla.